

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cov. 40 bani.
Pe o jumătate de an 3 cov. 20 bani.
Canada, America și alte țări străine 11 cov. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” N. Wetzler, Sibiu

Foale politică.

Apare în fiecare Duminică.

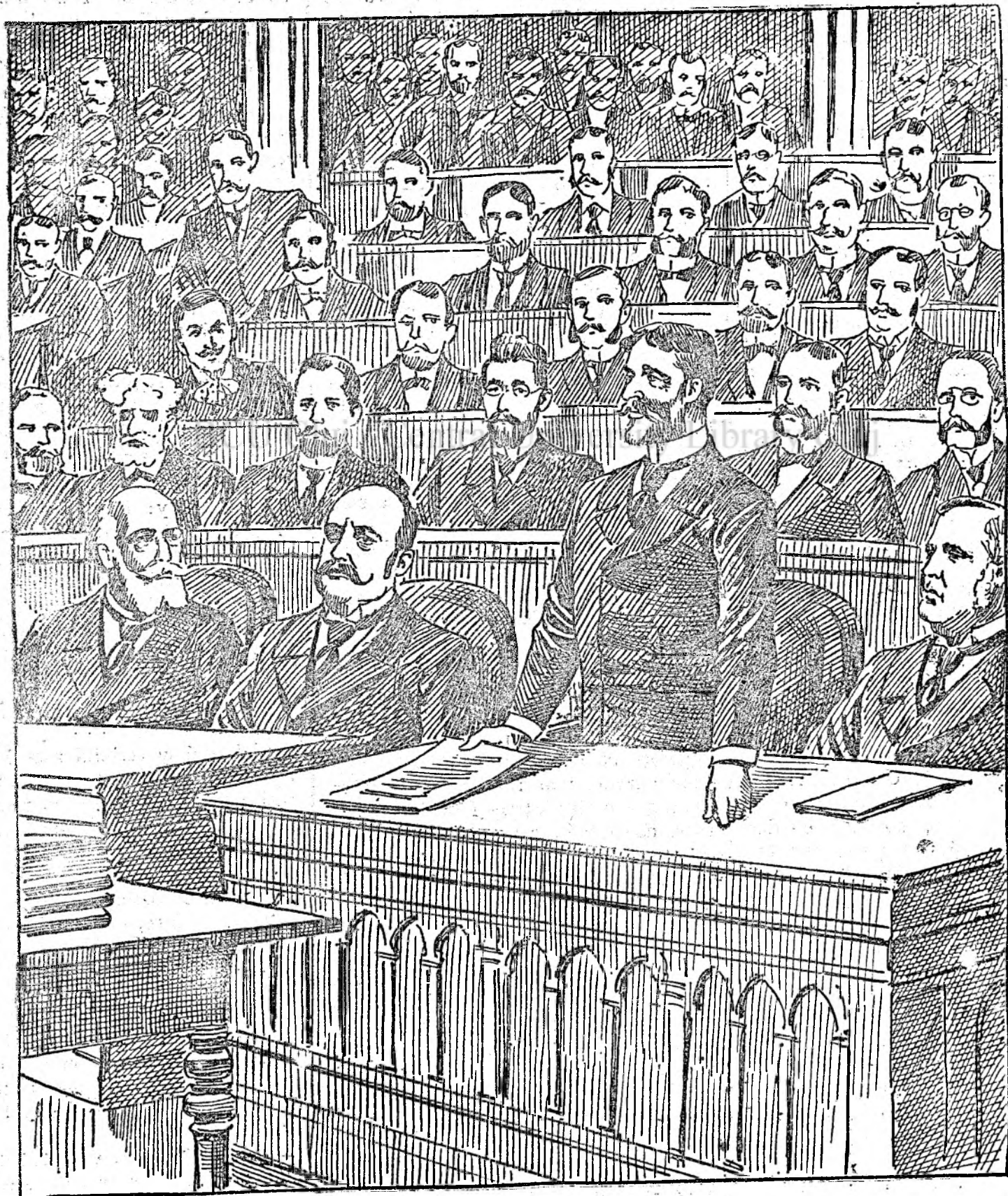
INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani a treia-oraă 10 bani.

Vorbirea lui Andrássy în dietă.

— Prezentarea proiectului de alegere. —

Chipul rostru de azi ne arată scena de Miercuri, săptămâna trecută, din dietă, când Andrássy a prezentat proiectul de lege privitor la alegeri și și-a rostit vorbirea, în mijlocul unui zgomot și fiind des întrerupt de deputații împotriviți.

Andrássy e acela, care stă în picioare. În stânga lui, în colț, să vede primministrul

Wekerle, iar în dreapta e min. Kossuth. În dos să vad galeriile.

În nrul trecut am dat pe scurt scenele, ce s'au petrecut cu prilejul vorbirii lui Andrássy. Azi dăm mai pe larg cele întâmplate, după cum s'au publicat în fosta noastră „Lupta” și în alte foi din Budapesta. Viitorul, ce a stârnit prezentarea proiectului și vorbirea lui

Andrássy ne arată, că proiectul nu va trece neted prin dietă și că la desbaterea lui să vor petrece scene și mai viitoare și turbulente.

Iată cum s'au petrecut lucrurile:

Cont Andrássy: (Incepând a vorbi) Onorată dietă! Am onoare . . .

Dr. A. Vied: Să vedem mișelia plurală.

Milan Ivanca: Cuvântul de onoare! (Zgomot mare).

Cont. Andrássy (intorcându-se către Ivanca): Resping atari vorbe.

Preș.: Nu știu cine a fost? Strigăte: Ivanca. Trebuie dat afară!

Háasz L.: Să se prezinte nemernicul.

Preș.: Chem la ordine pe dl deputat Halász și dacă va continua astfel, voi fi silit a aplica toată asprimea regulamentului de casă. Când dl ministru de interne și a început vorbirea, a strigat cătră el cineva în mod provocător: cuvântul de onoare. Aceasta s'a făcut cu scopul de a vătăma pe dl ministru. Cine a fost (strigăte: Ivanca!) Să se ridice.

M. Ivanca (se ridică) Strigăte zgomotoase: Trebuie dat afară! Trădător de patrie.

Preș.: Pe dl deputat Milan Ivanca îl chem la ordine. (Zgomot mare. Să auzim! Să auzim!)

Cont. I. Andrássy: Onorată dietă! Am onoare a prezenta proiectul de lege referitor la alegerea deputaților dietali. Acest proiect este atât de important pentru viitorul țării, încât cred, că onorata cameră va afla de natural când deodată cu prezentarea voiu și să l movez (Aprobări generale).

Nu voesc a mă ocupa de astădată în amănunte cu proiectul. Am depus proiectul pe masa dietei și ori și care în cel mai scurt timp va fi în poziția, ca să cunoască conținutul aceluia și să ia poziție față de dânsul. Numai pentru aceea-mi ridic cuvântul, ca să motivez și să expun principiile, cari m'au condus la întocmirea lui.

I. Maniu: Minunate principii!

Cont. Andrássy: Nu te întreb dle; vei avea prilej a-ți desvolta părerile.

În desfășurarea motivelor voiesc să pornesc dela un adevăr, în care așa cred, că nime nu se va îndoii.

Cred că toți vor fi cu mine de o părere, când susțin, că asupra felului guvernării și a legislațiunii are influență felul dietei, iar — apoi așa cred, iarăși fără îndoială că asupra viitorului și puterii de viață a țării, are influență hotărâtoare felul legislațiunii și a guvernării. Această așa e pre'utindenea. Dar cu deosebire e așa în Ungaria. Astfel că în Ungaria, acel bărbat de stat, care în atari lucruri mari, nu este condus numai și numai de interesele statului, acela om maghiar de omenie nu se poate numi (Aprobări în dreapta, zgomot între naționaliști).

Pető Sándor: De ce ați făgăduit vot universal și secret?

Contele I. Andrássy: Minciună. (Zgomot uriaș pe băncile naționaliștilor. Strigăte: La ordine! La ordine!).

V. Mezőfi: Rog să îndrumați la ordine pe ministru. Domnul ministru să vorbească cu noi cum vorbim noi cu el A zis ministru, că mințim. (Zgomot enorm).

Președintele: Domnii deputați provoacă zgomot atât de mare în cât eu nu am auzit, că dl ministru ce a vorbit, deci nu-l pot îndruma la ordine. Voi consulta notele stenografice și dacă mă voiu convinge, că în adevăr a folosit expresiune vătămătoare, atunci pe dl ministru de interne îl voiu chema la ordine. (Aprobări.) Dacă dnii deputați

nu vor fi în liniște, li voiu numi cu numele. (Aprobări).

Contele Andrássy: Onorată dietă Am datorință a repeta și a explica și domnului președinte, că ce am zis, că cine susține, că mi am călcat cuvântul, acela spune minciună. (Strigăte de. Să trăiască: Mare zgomot la mijloc).

Pető Sándor: Ba ați făgăduit.

Președintele: Pe dl deputat Pető îl provoc să fie în liniște. (Strigări: Trebuie dat afară!) Rog pe domnii deputați să fie în liniște, altmintea sunt silit a suspende ședința (Să auzim!)

În cele ce urmează, Andrássy susține bazaconia, că nu fiecare cetățean are dreptul său înăscut la puterea politică, la dreptul de alegere și că nu este țară, în care să fie egalitate în exercitarea drepturilor politice, apoi zice:

Proiectul de lege are scopul a forma un atare parlament de care are trebuință națiunea maghiară. (Aprobări între guvernamentali.) Întrebarea e numai, că ce fel de parlament e de dorit pentru statul maghiar. Așa cred, că pentru statul maghiar e de lipsă un parlament, în care să fie reprezentat ori ce interes, fie chiar fanatic, ori ce părere, fie chiar exagerată, — numai să-l poată privi de al său fiecare naționalitate și confesiune, pentru-că în atare parlament se pot reprezenta toți.

St. Pop: Dar chiar asta o face cu neputință proiectul! (Zgomot.)

Andrássy: La alcătuirea acestui proiect am ținut samă de imparțialitate și scutit de ori ce interes de clasă, am dat atențiune unor interese de ordin mai înalt... Acel parlament, care ni zuește a face preponderanță domnia de clasă, se sinucide el însuși, tot ca și acela, care are membri, cari nu stau în serviciul statului.

Aci deputații Pop, Goldiș, Ivanca și A. Vlad intrerup în continuu. În zgomotul mare nu să poate auzi ce spun. Președintele sună în continuu clopoțelul.

După potolirea zgomotului:

Preș.: Rog pe deputatul Goldiș, să nu conturbe pe vorbitor.

Andrássy: La imputările aruncate în fața noastră din partea mai multor deputați, că nu ținem samă de promisiunile făcute voiu răspunde pe scurt. Mă rog, e o afirmațiune falsă, fără bază reală ceea-ce ei zic (zgomot, strigăte între naționaliști: Întrebă alegătorii!) Mai mulți dintre domnii deputați au excepționat în repetite rânduri, nu numai în parlament ci și la adunările populare, că guvernul nu are de gând a intrupa proiectul votului universal, mulți deputați fac lumea să creadă, că noi am fi siliți a introduce votul universal, egal și secret...

Mezőfi: Credeați și voi pe vremea luptei naționale!

Andrássy: mulți știau dintre deputați că eu niciodată nu mă voi angaja la un lucru care servește spre dauna țării. Nu-i putere pe pământ (Zgomot, intreruperi violente pe băncile naționaliștilor. Le strigă cei din dreapta: La comisia de imunitate cu ei!).

Nu-i putere pe pământ care m'ar putea sili să promit așa ceva, ce ași socoti că e o primjdie pentru țara această. (Aprobări.) Ar fi fost de mirat, dacă eu ași considera obligare pentru

mine principiile politice ale acelor oameni, de cari mă desparte cerul și pământul.

Molnar: Tratatele comerciale au fost obligatoare?

Preș.: (sună) Rog liniște.

Goldiș: Să fi făcut mai bun proiect atunci, ca Kristoffy.

Mezőfi: O să-ți recetim Invoiala cu coroana.

Andrássy: Natural (zgomot, președintele sună), domnii, cari voiesc cu tot cazul a stăni ură contra proiectului...

Mezőfi: Din convingere!

Andrássy: Indatoriile noastre, după cum a fost exprimat și în mesajul de tron, sunt executarea strinsă a pactului. (Zgomot în centru. Să auzim! Preș. sună) a fost, că noi ne obligăm a introduce votul universal (Strigăte în stânga: Nu cel plural! Zgomot).

Vot plural nu a fost, dar nici contrarul acestuia nu s'a zis în mesajul de tron. Indatoriile la cari m'am deobligat, le-am și îndeplinit.

C. Pop: Iși închipe numai dl ministru.

Andrássy: Nu-mi închipi, doar atâta minte am și eu ca să pot judeca ce fel de indatoriri am luat asupra mea. (Aprobări în dreapta).

Mezőfi: Poftește și întreabă poporul, el o să-ți spună! (Zgomot mare. Preș. sună).

Preș.: Rog pe dl deputat să nu intrerupă.

Andrássy: Datorința mea, onorată dietă, a fost să introduc votul universal și a da atâtor alegători drept de a alege, câtoro le-a dat proiectul fostului guvern Kristoffi. (Zgomot în centru). Preș. sună.

V. Goldiș: Haina aruncată de altul totuși ai ridicat-o. (Zgomot. Preș. sună. Să auzim din dreapta).

Andrássy: Principiul fundamental al acestei reforme e același, întrucât cunoașterea scrisului și a cetitului e prima condițiune; tot atâtea voturi dă și această reformă ca și cealaltă (Zgomot în centru). E natural să cerem vot plural, căci în consiliul de ministri, toți am fost de această părere.

St. C. Pop: Ați aruncat țara cu 300 de ani înapoi...

Andrássy vorbind mai departe, își apără proiectul cu teorii false și sucituri, silindu-se a arăta că țara s'ar primjdi, dacă n'ar fi votul plural... Așa crede domnia-sa.

În fine, cum am amintit, proiectul s'a dat unei comisii de 31 de deputați. Comisia va începe desbaterea proiectului în 1 Dec. așa, că abia va veni la rând în dietă în anul viitor.

Sibiu, 20 Noembrie n.

Adunarea din Iași. În România să continuă cu ținerea adunărilor de cetățeni, în cari să cere dela ocârmuitorii țării o politică și o ținută mai bărbătească față de Austro-Ungaria.

În 2 Nov. v. c. a fost în Iași o adunare, la care au luat parte mii de cetățeni, și care a fost convocată cu deosebire pentru chestia națională, după cum a zis unul din vorbitori, înlocatul naționalist N. Iorga. Afară de dânsul au vorbit mai mulți, între cari amintim pe vrednicul profesor univ. A. C. Cuza. Dânsul a arătat cari trebuie să fie pretențiunile României față de Austro-Ungaria, anume: 1. Deschidere granițelor pentru produsele agricole ale României în schimbul mărfurilor de ma-

nufactură ce le impoartă ea de acolo; 2. In-dreptarea granițelor și desființarea cetăților de pe Dunăre și 3. Respectarea (crușarea) cul-turii Românilor din Ardeal.

Dieta. În ședințele dietei din săptă-măna trecută s'au mai prezentat — afară de proiectul electoral — alte câteva proiecte, în-tre cari și proiectul despre alipirea Bosniei. Săptămăna aceasta Marți n'a fost ședință. Mier-curi s'a început desbaterea asupra budgetului (venitele și cheltuielile) țării pe anul viitor. La desbatere vor lua parte și din deputații no-stri mai mulți. Miercuri a vorbit deja dep. Dr. Vaida, respingând proiectul de budget.

Noul minister din Austria. Cu toate silințele date, bar. Bienerth n'a putut alcătui un minister din frunțașii diferitelor par-tide și așa a făcut unul provizor (de-ocamdată) din înalți deregători ai statului. Aceștia vor duce cărma statului până la altă rânduială.

Tragedia familiei împără-tești din China. Împăratul Chinei Kvang-Su a murit săptămăna trecută. La o zi după moartea lui a reponat și văduva împărăteasa Tse-Hssi, care a avut frânele guvernului pre-ste 40 de ani. S'a vestit, că ar fi murit otră-vită și nevasta lui Kvang-Su, dar aceasta pare a nu fi adevărat.

La situație.

Proiectul lui Andrassy stăpânește și acum starea, sau cum să mai zice, situația politică și dă prilej la diferite combinații și păreri, cum și la grupări în șirul nemulțumirilor. Una iese limpede la iveală, că împotriva proiectu-lui să va porni o luptă aprigă, atât în dietă, cât și în afară și la care vom lua parte și noi.

Iată știrile despre mișcările mai însem-nate în legătură cu proiectul:

Comunicatul clubului.

Deputații noștri naționaliști au fi-nut săptămăna trecută Joi o ședință, discutând starea politică și ținuta ce au să o ia.

Președintele clubului dl Dr. Mihali, a raportat despre adunările, cari s'au ținut în timpul din urmă pentru votul universal și a arătat toate hotărârile și declarațiunile aduse la aceste adunări. Clubul deputaților a luat cu viaă plă-cere la cunoștință manifestația impozantă a conștiinței poporului nostru și des-pre manifestațiile de încredere și ali-pire față de deputații naționaliști, și în firma credință, vor putea conta și în viitor la sprijinul întreg al poporului român în lupta grea ce va trebui să se deschidă pentru drepturile națiunii române, a exprimat tuturor acelora cari au convocat aceste adunări și au luat parte la ele, mulțumite frățești.

S'a trecut apoi la ținuta în deo-sebi față de proiectul lui Andrassy, și după discuții lungi și temeinice au ho-tărât să continue lupta în contra vo-tului plural. Au hotărât apoi unanim a lupta cu mai multă putere ca până acum pentru votul universal și secret. Având în vedere acest scop vor lupta alături de orice partid democrat, care are în vedere fericirea poporului și a muncitorimii, adică a tuturor cetățeni-lor patriei.

Abdicarea din comitstii.

Cum știm, clubul deputaților noștri a primit invitația de la clubul independist să nu-mească un membru al său, care să fie ales de dietă în comisia de 31 pentru censurarea proiectului lui Andrassy. Clubul a respins invi-tarea și președintele clubului Dr. Mihali le-a făcut cunoscut, că deputații naționaliști nu iau parte la comisia aceasta din mai multe pricini motivate. Facă ce fac ei de ei și pe socoteala lor!

Totodată deputații noștri, alși în alte comisii, au abzis și eșit din acele.

Impotrivitorii la proiect.

Afară de deputații naționaliști să vor împotrivi în dietă proiectului, mai mulți din deputații unguri. Intre aceștia sunt »balpar-tiștii«, cari au ieșit mai înainte din partidul kossuthist, apoi Vázsonyi și Petó (democrat) Mezóffy (socialist), Eötvös K., bar. Bánffy etc. În total împotrivitorii (opozitia) sunt până acum la 150 inși.

Conferență națională.

În urma stării politice în care a ajuns poporul român prin prezentarea proiectului lui Andrassy în dietă, s'a ivit prin foi ideea, de-a să ținea o con-ferență națională, spre a ștatori ținuta poporului nostru. Mai de nou a scris dep. Dr. V. Lucaciu în »Lupta« un articol frumos și cu dovezi, pentru ținerea conferenței. Până acum din par-tea conducerii partidului nostru nu s'a făcut încă nimic în privința aceasta. Alt-cum în o asemenea afacere mare și însem-nată, trebuie să cumpenim bine lucrurile și să nu ne pripim. Timp avem, încă până a nu veni în desbatere proiectul și apoi: »Graba strică treaba«.

Adunarea dela Arad.

Adunarea populară, ce s'a ținut Duminecă la Arad și pe care am vestit-o și noi, a reușit foarte bine. Au luat parte trimisi din cele mai multe comune românești ale comit. Arad, apoi deputați de-ai noștri și socialiști. Adunarea a decurs cu mare însufățire și cu multă vrednicie. În ea s'a petcutuit în frățirea dintre partidul nostru și cel socialist, pentru lupta contra lui Andrassy. Asta-i dă o însem-nătate, iar a doua e, că s'a trimis o telegramă la M. Sa, în care nu s'a mai cerut nimic, ci s'a protestat împotriva proiectului. Intre vorbitori au fost: Dr. Marșău, Stefan C. Pop, Sev. Bocu etc. iar socialiști Dr. Kuntfy și Vucu.

Mai nou.

O mișelie josnică.

Din Blaj să vestește: În noaptea din 16 spre 17 Noemvrie n., peatra de pe Câmpul Libertății și crucea lui Iancu de pe dealul viilor au fost aruncate în aer cu dinamită de mâni sacrilege până acum necunoscute.

Vom reveni.

Proiectul de lege al lui Andrassy.

În cele ce urmează, dăm părțile mai însem-nate ale proiectului de lege al lui Andrassy, pe care l-am făcut cunoscut în n-rul trecut:

§ 1. Drept de alegător pentru ale-gerea deputaților dietali are fiecare bărbat, care e cetățean maghar, a împlinit vârsta de 24 de ani, are locuință sta-bilă (§ 2), nu se află într'un post in-compatibil cu competența de alegător (§ 3) și nu e exclus din competența ale-gătorilor (§ 4)

§ ul 2 stabilește, cine se consideră de cetățean cu locuința stabilă, acela care locuște de cel puțin un an într'o comună.

§ ul 3 exclude dela dreptul de ale-gere pe militari, ca pe indivizi în post incompatibil cu dreptul de alegere, iar §-ul al 4-lea exclude dela dreptul de alegere pe cei nebuni, pe cei cari sunt osândiți pentru crime, pe cei cari stau sub concurs și se ocupă cu acei ale-gători cari prin agrățiarea regelui pot recăștiga dreptul lor de alegători.

În § ul al 5-lea spune, că »acela, care a fost conșcris în lista alegătorilor, poate să exerciteze dreptul de alegător și în cazul când respectivului nu i-ar compete acest drept pe baza §§ lor 1—4.

§ 6. Alegătorii, cari știu ceti și scrie, vor alege direct și personal, ceia-

lalți vor vota în mod indirect și anume mai mulți pr'n un singur concrezut, re-prezentant al lor.

§ 7. Un singur vot are:

1. acel alegător direct, care nu co-respunde condițiilor (§ 8 și 9) ce se pretind dela cei cu drept de două și trei voturi,

2. reprezentantul sau concrezutul alegătorilor indirecti.

§ 8 Drept la vot dublu (2 voturi) au acei alegători directi:

1. cari au absolvat 4 clase a vre unei școale medii sau alte școli ecviva-lente cu gradul cunoștințelor de 4 clase medii,

2. aceia, cari pe cale legală se află într'un oficiu public, la care s'a pretins sau se pretinde ecalificația minimală de 4 clase a școalei medii,

3. cari au împlinit etatea de 32 ani, a corespons tuturor datorințelor le-gali față de miliție și are minimum 3 copii, sau

4. cari au o avere în pământ, în casă sau în mine, în capital de bani sau în rente atât de mare, încât după avere au să plătească cu familie și copii cu tot pe an dare directă minimală de 20 cor. Aceasta dare trebuie să se afle in-dusă cu cel puțin un an mai înainte de compunerea respective corectarea liste-lor de alegători. Darea de 20 cor. poate fi într'una sau în mai multe comune.

5. acela, care în economia sa de agricultură, de industrie, și comerț sau în economia sa casnică aplică cel puțin de 5 ani cel puțin un bărbat de mini-mum 16 ani, sau

6. acela, care la unul și acelaș stă-pân a fost aplicat o durată de cel puțin 5 ani, fie în economie rurală, fie în indu-strie și comerț sau în orice întreprindere.

7. acela, care în calitatea precizată sub punct 6 se află cel puțin de 3 ani la unul și acelaș stăpân și în lista ale-gătorilor compusă înainte cu 3 ani a fost conșcris pe baza punctului 6 ca alegă-tor cu dreptul de vot dublu;

8. odată pentru totdeauna are drept de vot dublu acela, care pe baza punc-tului 6 a fost aplicat la unul și același stăpân pe lângă o simbrie oarecare, o durată de cel puțin 8 ani.

Na cad sub clasificarea punctelor 5—8 acei aplicați, cari cu stăpânul sunt înrudți de sânge.

Durata timpului precizată în punc-tele 5—8 se determină așa, că se ia în considerare și timpul ce l-a servit la stăpânul, de pe care a trecut pe cale legală averea la stăpânul nou.

Dacă cel aplicat stabil și-a întrerupt serviciul din cauză de morb, dacă dela întrerupere în termen de 6 luni se re-întoarce iarăși la vechiul stăpân, astfel timpul nou de aplicare este a se com-puta imediat la cel servit deja.

Dreptul de 2 voturi, precizat în 6—8 li compete și aceluia, căruia în celea 6 luni din urmă i a expirat timpul de serviciu dacă a) stăpânul l a eliberat din careva cauză legală, care permite eliberarea momentană sau b) dacă cel aplicat a abzis din liberă voie dela po-stul său pe o bază, care poate să nu aibă motiv legal.

§ 9. Vor avea drept la 3 voturi acei alegători îndreptățiți la votul direct:

1. cari au absolvat cel puțin școala medie sau oare care institut civil sau militar, care califică pentru cunoștințele corespunzătoare școlii medii,

2. aceia, cari ocupă în formă legală un post sau au o ocupațiune, la care s'a recerut sau recere cel puțin a fi absolvat o școală de caracterul și echivalența școlii medii, sau

3. cari plătesc după averea lor în pământ, căsi, mine, capital în bani, rente la olaltă cu familia lor cu tot o dare directă minimală anuală de 100 cor, înțelegând la asta sumă și averea, care e scutită de dare în mod provizoric. Asta dare trebuie să fi fost indusă cu cel puțin un an înainte de conscrierea respectivă de corectarea listei de alegători.

§ 11. Ales de deputat dietal poate fi acel individ, care în timpul alegerilor are drept de a fi alegător, știe scrie și ceti și anume și ungurește și nu e exclus dela dreptul pasiv de alegător prin dispozițiunile §§ lor 12 și 13

Impedarea că cineva conform § lui al doilea nu are locuință stabilă, sau că nu e listat în lista alegătorilor, nu poate servi de cauză a nu putea fi ales de deputat.

Cercurile electorale și cercurile de votare.

§ 14. Alegerea deputaților dietali se întâmplă după cercuri electorale.

Fiecare cerc electoral alege un deputat.

§ 15. Despre determinarea cercurilor și centrelor electorale dispune o altă lege deosebită.

§ 16. Cercurile electorale se subîmpărțesc în cercuri de votare.

Cercurile de votare trebuie stabilite astfel, ca fiecare oraș cu magistrat regulat și după posibilitate fiecare comună mare și cerc notarial să formeze un cerc de votare și ca în un cerc de numărul alegătorilor să nu treacă după putință peste 1000.

Orașele cu magistrat regulat mai înpoporate precum și cercurile notariale cari constau din comune mai multe, în depărtare mai mare una de alta, — se pot subîmpărți în mai multe cercuri de votare.

Comune mari mai puțin înpoporate sau comune mici și cercuri mai mici notariale, se pot întruni într'un cerc de votare.

§ 17. Cercurile de votare le stabilește congregația comitatelor, iar în orașe, cari singure formează un cerc electoral, le stabilește reprezentanța comună respectiv magistratul orașului; asemenea le poate și modifica și apoi le supune spre aprobare ministrului de interne. (Va urma).

Dela adunările noastre populare.

La adunările noastre populare au răsunat sute de cuvântări frumoase și pline de învățături, rostite de fruntașii cei mai aleși ai neamului nostru, între cari au fost în unele locuri și țărani. Ar trebui volume întregi, ca să se publice aceste vorbiri prețioase, ceea-ce însă este cu neputință.

În cele ce urmează dăm una schiță mai pe scurt, pe care a rostit-o vrednicul și

iubitul nostru deputat Dr. Iuliu Maniu, la adunarea populară din Alba-Iulia, despre care am făcut amintire la timpul său.

Iată ce cuvinte vrednice a rostit dl Dr. Maniu:

Am venit în cetatea asta — a zis dl Maniu — plină de amintiri strălucite, pentruca din toată convingerea, ce-mi stăpânește sufletul, să vă spun ce simt eu și ce trebuie să simtă neamul românesc; ce cer eu și ce trebuie să ceară toată suflarea românească în aceste vremuri de grea cumpănă.

Lumea întreagă merge înainte, toți oamenii se sbat după înaintare, după bine și fericire și dacă toate neamurile asudă în munca, care duce spre fericire — oare iertate, ca noi, neamul românesc, acest neam stăpân peste atâtea însușiri frumoase trupești și sufletești, coboritor din cel mai viteaz și mai puternic popor să stăm pe loc, să tângim și mai departe în nepăsarea noastră față de aceste vremuri grele? Nu, asta n'o putem face, fiind că așa ceva ar însemna peirea noastră. Dimpotrivă avem cu toții sfânta datorie, ca să mergem înainte și numai înainte, să folosim toate mijloacele cari ne duc spre cultură, ne aduc bogăție și ne întăresc în credința noastră față de lege și în dragostea nefățărită față de țară. Până acum noi n'am avut în această țară, decât îndatoriri, iar îndatoririle acestea ne-au ținut pe loc, ne au sleit cu desăvârșire puterile de muncă, de aci înainte însă noi vrem să avem și drepturi, căci am dat și dăm soldați și bani pe sama țării ș-a tronului, deci cuvine-se după sfânta dreptate ca în schimbul acestor jertfe, să ni se dea și drepturi.

Răul însă trebuie vindecat din rădăcină, iar acest rău zace în cârmuirea rea, ce se face la noi în țară. Înzădar vor fi văi și câmpii înfloritoare, înzădar vor fi feciori zdraveni, înzădar vor fi bogății multe: cârmuirea rea stavilește înaintarea. Vatra familiară nu va înflori și nu va împrăști lumină și cultură, dacă păzitorul ei nu-și va împlini cu pricepere chemarea, plugul nu va ara bine, dacă coarnea lor nu vor fi prinse și conduse de mâini zdravene și pricepute.

Și fiindcă cârmuirea la noi în țară e rea, noi ne am hotărât, ca această cârmuire s'o schimbăm și poporul întreg într'un glas, o cere și trebuie s'o ceară aceasta, dacă nu vrea să piară. Ne-am hotărât, ca acolo de unde se cârmuiesc treburile țării, să trimitem oameni, cari să tâlmăcească cinstit drepturile popoului. Iar acest lucru îl vrea și Maiestatea Sa. Poporul întreg țării și Maiestatea Sa vrea introducerea votului universal, egal și secret.

Știți foarte bine, cum să dădea votul până acum. Acest drept sfânt voi vi l vindești necunoscuților, aceluia cari sunt străini de interesele, de năcăzurile și amarurile voastre. Oameni pe cari nu i cunoștești și cari nu vă cunoșteau, vă cumpăra votul, ca apoi în urmă aleși fiind, să exploateze nepricepirea voastră, căci voi nu înțelegeți și poate că, durere, nici astăzi nu înțelegeți, că acela, care vă cumpără nu va fi niciodată așa de nebun, ca ceea-ce

a cumpărat, să dea napoi. Voauă v'au cumpărat votul, iar cu acest vot au căutat să se îmbogățească pe sine, iar nu pe voi. — Fiind însă vot universal, fi va oare om, care să cumpere atâtea oameni, cari să și dea votul pentru străini?

Deputatul ales de popor vorbește în casa țării și luptă în numele acestui popor. Prin graiul lui rostește poporul, care l-a ales. Acela însă, care prin jertfe de bani a ajuns în sfatul țării, nu va cuvânta niciodată în numele celor cumpărați.

În casa țării sunt în vremea de acum 443 de deputați, dintre cari numai 15 români, numai 15 trimiși de ai popoului nostru, cari vorbesc și luptă sincer pentru acest popor. Dar oare pot ei birul față de atâtea amar de deputați, dușmani cererilor noastre îndreptățite? Chiar după legea ce o avem acum, ar trebui, să fim 49 de deputați români, dar nedreptatea stăpânirii ne împiedică, ca să putem fi aleși mai mulți. De ar fi vot universal, ar trebui, să fim și mai mulți și am fi de sigur, dacă s'ar face o lege așa cum o dorim noi și cum o cere dreptatea.

De vrei să faci un lucru bun, ușor îl poți face. Ai însă lipsă de multe apucături, cari la rândul lor reclamă multă vreme și trăgănare, până când poți duce la capăt răul. De-ar fi să se facă vot universal, nu i-ar trebui stăpânirii și sfatalui țării mai mult de cinci minute. Ministrul Andrássy vrea votul plural. (Vorbitorul explică rostul votului plural, apoi continuă). Nu e cu dreptate să se lege votul de scris și cetit, deoarece când plătești dare și dai soldați nu te întrebă nimenea, dacă știi scrie și ceti. Nu i lucru cinstit și drept mai departe ca aceia, cari au învățături mai înalte sau sunt stăpâni peste sute de jughere, să aibă trei și două voturi, fiindcă oricât de învățat și de bogat ar fi cineva, oare putea-va el duce cu sine treizeci de puști în bătăie, din care să puște deodată asupra dușmanului? Dar oare cine ține țara asta? Nu poporul, care muncește cu fruntea scaldată în sudori, care plătește și se bate jertfind pentru înălțarea și păstrarea țării? (Va urma.)

Ilustrațiile Călimdarului Popoului pe 1909.

»Călimdarul Popoului« pe 1909 pe lângă cuprinsul său bogat și felurit este împodobit cu următoarele ilustrații:

Impăratul rege Francisc-Iosif I. (din prilejul jubileului Său).

Glorietta din Schönbrunn.

Protosincelul Dr. Miron E. Cristea.

Balonul contelui Zeppelin.

Noul rege al Portugaliei, Emanuel II.

Protopopul Dr. Ioan Stroia.

Tunelul plănuțit între Anglia și Franța.

Ciprian Porumbescu.

† Episcopul Nicolae Popea.

O deputație Abessiniană în Berlin.

Gustav V. noul rege al Svediei.

† Don Carlos, regele Portugaliei.

† Oscar, regele Svediei,

† W. Busch, învățat german.

Doi ilustrații comice etc.

»Călimdarul Popoului« pe 1909 costă 40 bani, și pe poștă 45 bani.

Țeselatul animalelor domestice.

»Calul țeselat e ca de jumătate mâncat«, este o z'cătoare prea adevărată și binecunoscută în toată lumea; ceea-ce însă are atâta însemnătate pentru cal, nu e cu mult mai puțin adevărat în ce privește celelalte animale. Nu numai calul, ci și boul, vaca, bivoul, asinul ș. a. au neapărată trebuință de curățenie, îndeosebi de țeselat.

Nețeselată în regulă, pielea vitelor cornute și cailor se acoperere cu praf, care străbate printre păr, oprind asudarea, pricinuind mâncărimi de piele și cu chipul acesta neliniștindu-le, ear' în această stare animalele trebuie să slăbească, chiar de li-s'ar da hrană cât de îmbelșugată.

Pielea animalelor nețeselate se umple de păduchi, cari le sug sângele și le fac multă neodihnă; dar' animalele ținute în necurătenie capătă și boale de piele și boale lăuntrice, aducătoare de moarte.

Intre boalele de piele ale vitelor se numără umfiăturile (roșii), ce se văd pe spinarea celor mai multe din ele. Coșii acestia sunt de mărimea alunelor și unii cât nucile. În vîrf coșii sunt găuri, curgând din ei puroaie. Coșii și puroaiele sunt pricinuiți de larvele — vermi — cari să produc din ouăle strechei. Aceasta adevărat își pune ouăle pe pielea vitelor cornute. Ouăle se clocesc prin căldură, eșind din ele vermușii, cari străbat în piele, se hrănesc cu sângele animalului, crescând până la mărimea unui vîrf de deget și rămânând sub piele timp de aproape 10 luni. — Acești vermi nu'și părăsesc culcușurile până târziu primăvara, în lunile Maiu și Iunie.

Țeselându-se regulat în fiecare zi, animalele ar fi apărate de vermi strechei, cari nu numai le neliniștesc și slăbesc timp de 10 luni, ci le face preste tot ciur, micșorându-le prețul, când cu vinderea lor.

În lipsa țeselatului vitele se ling, pentru că le mîncă pielea, plină de praf și păduchi, iar pe timpul năpărlitului nu le face bine nici părul, care desprinzându-se de piele, rămâne încă cîtva timp pe ea.

Cu prilejul linsului vite'e iau pe limbă păr, care îl înghit. Din stomach (rinză) și mațe părul acesta nu e tot afară împreună cu balga, ci se adună în formă de ghemuțe tari, cari se îmbracă în o culoare neagră. Ghețele aceste uneori se fac atît de mari în rinză, încât nu lasă să treacă mîncarea în mațe, împedecând mersul regulat al mistuirii și circulațiunii (umblării) sîngelui.

Animalele cari sufer de astfel de boală slăbesc cu încetul din zi în zi, altele capătă colică, adevărat strînsuri adevărate de moarte. Multe animale au pierit și pier din pricina acestor ghemuțe de păr, cari, țeselându-se pielea în toate zilele, n'ar fi mod de a se forma.

De mare însemnătate e țeselatul și în creșterea animalelor tinere, cum și pentru vacile cu lapte, cari țeselate regulat, înmulțesc laptele, iar la din contră îl împușnează. Știind de cît folos e țeselatul, economii nostri trebuie să se obicinuiască la îndeplinirea lui în toate zilele și la toate vitele cornute și cai. Pregetându și a face aceasta, păcătuesc în contra intereselor proprii, cari trebuie să le înțeleagă, să le apere și înainteze în tot modul și pe toate căile.

RACHIUL.

Rău se înșală cine crede că și-a găsit prieten în fiecare om, pe care-l vede zăbindu-i și făcându-i toate pe plac. De cele mai multeori, omul care-ți face ochi dulci și te încântă cu vorba, ți-e dușman, întocmai ca un câine ce se gudură pe lângă tine, ca să nu bagi de seamă că vrea să te muște.

Astfel de prieten al omului este și rachiul sau vinarsul.

— »Eu te încălzesc!« zice rachiul către bietul drumeț, care tremură de frig iarna. — »Ești înghețat și nu poți merge mai departe? Vino și bea un rachiu, și te vei încălzi și vei pleca din cărciumă cu puteri întărite«. E adevărat! Rachiul te a încălzit, dar cîtă vreme? Frigul te cuprinde acum și mai tare și simți, că te răzbește gerul; iar dacă ai băut mai mult, rachiul în loc să te fi încălzit, îți alungă căldura din trup și te slăbește. Uite colo, în marginea dru-

mului, un om înghețat de frig, e mort. Da! a băut rachiu să se încălzească, l'a cuprins pe drum oboseala, l'a răzbit frigul și a înghețat acolo, unde s'a trîntit.

— »Eu te întăresc!« zice rachiul către muncitorul obosit, care se întoarce seara acasă. »Vino și bea un rachiu și te vei simți ca întinerit«. E adevărat! Rachiul te face să ți încordezi puterile, dar cum! Ați văzut cum se opinteste calul obosit, să tragă căruța pe deal și nu poate? Carușul îi trage atunci câteva bice, și calul se opinteste și pleacă înainte. Și iarăși stă și din nou își primește porția de bice, și iarăși pleacă. Ce credeți, biciul a dat calului putere, ca să scoată căruța în deal?

Așa este și omul cu rachiul, îi dă rachiul putere? Nu, el e numai un fel biciu, care face pe om să-și opintească puținica și obosita lui putere. Rachiul nu te întărește; din potrivă te slăbește, căci te silește să faci și ceea ce îți e preste puteri. Și ce poate calul, care în loc de hrană capătă bice, aceea o poate și omul, care ține să se întărească cu rachiu.

— »Eu te vindec!« Uită-te într-o farmacie. Eu sunt așezat în sticle alături cu celelalte doctorii. Tot așa de bine se pot lăuda și otrăvurile; și ele sunt așezate prin sticle alături cu doctorii din farmacie. Omul e robul boalelor și n'are încotr'o, trebuie să ia și doctorii câteodată. Dar precum doctoria ți se dă cu măsura, așa ar trebui să luăm și rachiul cu măsura, puțin de tot și numai când ne-o zice doctorul. Asta ar mai merge, decât tot rău ar fi, căci rachiul este și rămâne o otravă chiar și luat ca doctorie.

Dar așa cum îl iau țărani, după poveștele babelor, ba pentru vătămătură, ba pentru dureri de inimă, ba pentru junghetură și câte altele, asta e preste măsură de rău. Lasă că rachiul luat cît de puțin nu poate ajuta, decât la anumite boale, dar nu la toate; apoi ce poate să ți ajute bunăoară chinina, dacă ai lua deodată câte patru ori cinci grame în loc de unul, cum zice doctorul? Ce să ți ajute un litru de rachiu, în care babele ți au mai pus piper, ardeiu și pământ din vatra focului și fel de fel de burueni cu z'muri tari și

VESELIA.

— Foia glumească a »Foil Poporului«. —

Un dar împărțit.

Un boer de preste Olt veni la București și ceru să între la M. Sa Vodă Matei Basarab.

Pe acele vremi Țara gema de Greci, cari jetuiau fără milă bietul popor și așa năcăjit. Singur Vodă nu putea să se scuture de dănșii.

Când boerul ajunsese la iatacul domnesc la ușă stetea de pază un căpitan grec.

— Vrei să întri la Vodă?

— Vreau.

— Bine! Dar numai așa te las să întri dacă împărți cu mine în două darurile ce vei primi dela Vodă. Chiar în palatul domnesc se jetuia lumea. Vodă știa, dar n'avea ce să facă.

Boerul întri la Vodă. Când era să iasă, el se rugă de Domn să-i dea două palme.

Domnul sta mirat; stăruind însă boerul i-se făcu pe voe.

Afară la ușă Grecul îl prinse de mână.

— Eil Ce-i? Împărțim?

— Împărțim!

Și boerul trase o palmă Grecului de se duse de-a dura isbindu-se de un perete. S'a făcut șgomot mare, se adunară soldații. Eșii chiar și Vodă.

— Ce-i aici?

— Măria Ta! — strigă Grecul, — boerul acesta mi-a dat o palmă, așa din senin, mie care păzesc viața Măriei Tale.

— Așa-i Măria Ta, așa ne-a fost vorba. Să împărțim frățește tot ce voi primi eu în dar dela Măria Ta. Eu am primit două palme și după buna dreptate, una i-am dat-o Grecului!

Vodă încreți din sprâncene.

— Dacă e vorba de împărțea eu nu mă amestec.

Vodă se retrase, boerul plecă, iar Grecul rămase cu palma.

Un raspuns potrivit

Când s'a dus Horia la Viena ca să arate Împăratului nevoile Românilor, adjutantul împăratului întrebă ironic pe Horia:

— Spui că ești Român? În care parte de lume trăiesc Românii aceia?

— În Ardeal, Excelență!

— Aha! În țara unde oamenii mîncă numai carne de măgar?

Horia se aprinse.

— Da Excelență, de acolo sunt. Dar de unde știi lucrul pe care l'ai spus?

— Îl știu pentru că am fost și eu odată prin Ardeal.

— Așa? Mă mir cum de nu te-or mîncat atunci Românii, Excelență?

Din »Drapelul.« *) Com. de M. Gașpar.

*) Dl Mihail Gașpar a publicat în foia »Drapelului« câteva anecdote istorice frumoase, din cari reproducem aceste două de mai sus.

Red. »F. Pop.«

otrăvitoare? După un litru vine alt litru și bietul bolnav toată ziua e beat, și dacă b. p. îi tâmpește simțirea, el crede că i-au pierit dărerile! Durerea poate să piară, dar răul, rădăcina boalei rămâne; boala vine din nou. Nu cu rachul o scoți! Câți țărani nu ajung la urmă în spital, bolnavi și, prăpădiți, și numai atunci să duc la doctor, când boala le a intrat în toate oasele și nu li se mai poate scoate. (Va urma.)

NOUȚĂȚI.

Convocare. În urma însărcinării primite dela comitetul central al Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român sub Nr. 517/1908, convocăm adunarea extraordinară a despărțământului XXIX Mediaș, pe ziua de 22 Noiembrie 1908 n. d. a. 2 ore în localul Nr. 1. a hotelului »Schützen«, la care adunare invit pe toți membrii actuali ai despărțământului, întreaga inteligență română din Mediaș și cerc, precum și pe fiecare iubitor de literatura și cultura poporului român. Program: 1. Cuvânt de deschidere. 2. Constituirea biroului și eventual. 3. Alegerea directorului, a notarului, a casarului și a membrilor comitetului pentru despărțământ. 4. Constatarea numărului și a listei membrilor actuali și a celor, cari să înscriu. 5. Cuvânt de încheiere. — Dr. Dionisie Roman, avocat.

Născut mort. Soția moștenitorului de tron al nostru, princesa Hohenberg, a născut zilele trecute un copil mort. Cauza, să zice, că a fost influențată, boala de care a suferit princesa, care de altcând să află bine.

La fondul de 20 bani al Reuniunii sodalilor români din Sibiu, pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: Nicolae Bagneriu, cleric curs. II, 40 bani, Virgil Arpătaceanul, 50 bani, Nic. Lazar, cl. curs. I, 40 bani, dl. dirigent al corului A. Bena, la convenirea de cunoștință a clericilor din seminarul »Andreian«, a adunat cu pălăria cor. 784 și Vic. Tordășianu, prezident, 10 bani.

Nenorociri. Săptămâna trecută Luni trenul, care a plecat din Sibiu la o oară ziua spre Turnul-roșu, a deraiat (sărit de pe șine) între Veștem și Talmaciu, Oamenii nu s'au nenorocit, dar s'au stricat șinele.

— În Budapesta un tren ce a sosit în gara vestică, ne fiind oprit la timp, s'a lovit de bocul de oprit. Ciocnirea a fost așa de tare, că 14 călători au fost răniți.

— La Bacău (l. Fiume) un tren de povară a deraiat. Sunt doi morți și mai mulți răniți.

La fondul „Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sărate“ s'au mai făcut următoarele dăruiuri: Din privilegiul căsătoriei măestrului pantofar Laurențiu Nemeș (originar din Feldioara-săcuiașcă) cu doara Ana Mateiu, din Cristian, au dăruit mirii, apoi nași Ioan Bologa, măestru pantofar și soția sa Maria și fiica lor Miți, elevă a școlii industriale și prietini lor Lazar Părău, măestru pantofar și Dumitru Baciu, sodal croitor, fiecare câte 1 cor., sau în total 7 cor.

Când Unguru' își teme nevastă. Foia »Românul« din Cleveland (America) povestește următoarea întâmplare hazlie: Duminică s'a dat o reprezentație teatrală în Cleveland din partea societății maghiare. S'a jucat și o piesă, în care o fată trebuia să se îmbrățișeze cu un tânăr, iar pe urmă să se certe pentru un lucru mic. — Rolul fetei îl juca nevasta lui Szecvics Karoly. Acesta privia din public cum se joca teatru, dar când a văzut pe nevasta lui, că începe să se dragostească pe bună cu un alt fecior, l'a apucat mânia și s'arind de pe scaun a început să izbire ungereste și să lojure cum numai magharii știu. Văzând lumea că nu țale, ba că vrea să sară pe bună să-și bată nevasta, l'au prins mai mulți bărbați și l'au scos afară. Dar fiindcă el voia să intre de nou, l'au încuiat într'o lemnie, unde a stat până după teatru. Atunci l'au scos și au început oamenii să-i bage ungerului în cap, că ce e în teatru

nu e adevărat, ci numai așa e jocul și ungerul s'a împăcat când a văzut că nevasta nu l'a părăsit într'adevăr, ci vrea să meargă cu el acasă.

Și-a omorât nevasta. Nevasta fiachristului Dumitru Gorza din Orade era bețivă. Zilele trecute Gorza sosind acasă, a găsit-o iarăși biată. În mânie el a luat un lemn și a tocat-o în cap. Femeia a murit, iar Gorza a fost prins.

Bătăla lui Dumnezeu. Înainte cu 4 ani în Kistelek a fost ucis un țaran L. Simon de către soția acestuia și drăguțul ei. Din lipsă de dovezi însă amândoi au fost achitați când apoi s'au și cununat. În luna trecută drăguțul-soț s'a prezentat la procurorul din Segedin și a recunoscut că dânsul împreună cu soția sa sunt făptuitorii omorului. În alta zi și-a retras mărturisirea zicând că a fost beat, când a mărturisit crima. Astfel și a doua oră au fost puși pe picior liber. Muștrându-l însă conștiința, și-a ucis soția, apoi dintr'un revolver și-a tras un glonț în piept. Ambii au murit la moment.

Pieze teatrale. În editura librăriei Ciurcu din Brașov au eșit din Biblioteca teatrală, (dată de Societatea pentru fond de teatru român, 11 pieze teatrale, anume: Curiozitate femeiască, comedie în 1 act (Prețul 40 bani). — Lăsata secului, com. 1 act. (40 bani). — Artiste, com. 1 act (30 bani). — Șapte și nici o ispravă, com. 1 act. pentru fete (40 bani). — Milionu, com. 1 act. pentru fete (40 bani.) toate localizate de M. Popescu n. Bogdan. Mai departe: Nicolae Vulpea, piesă din popor în 4 acte, de Romul Muntean (premiată de Societ.) Prețul 70 bani, — Capriciul unui tată, com. în 1 act. (40 bani) — Cântecul Cocoșului, com. 1 act. (40 bani). — Câinele și pisica, com. 1 act. (40 bani). — Slugă la doi stăpâni, com. în 2 acte (60 bani) — Dela nord la sud, com. 1 act. (60 bani). Aceste 5 din urmă sunt traduse din italienește de Z. Bârsan.

Atragerea aminte, mai cu samă a diletanților nostri de pe sate, asupra acestor pieze bune și ieftine. Să pot comanda dela libr. Ciurcu, Brașov.

Omor în Vinga. În comuna Vinga (comit. Timiș) a fost omorât în una din nopțile aceste proprietarul bulgar Pavel Traicu, nevastă-sa și feciorul său. Ucigașii au aduat hainele și alte lucruri de preț, le-au încărcat pe căruță, în care au prins caii lui Traicu din grajd și așa s'au dus. Să crede că hoșii sunt țigani corturari. Gendarmăria le caută urma.

O faptă vrednică. După cum să scrie din Timișoara, dl. Ioan Theodorovits, maior ces și reg. în penziune a dăruit »Alumneului gr.-or român din Timișoara« (așezământ pentru creșterea copiilor) o casă în Timișoara-Fabric în valoare de 7000 cor. Fiind Alumneul acesta una dintre așezămintele noastre cele mai de lipsă, dăruitorul marinos a fost cea mai potrivită cale pentru a și arăta simțimentele sale nobile față de neam. Actul de donațiune s'a transpus deja spre aprobare Consistorului din Arad, prin avocatul din Timișoara Dr. Aurel Cosma. — Iată o faptă vrednică!

»Asociațiunea« pentru țărani. În nr. trecut am dat circularul comitetului »Asociațiunii« cu privire la învățarea neștiutorilor de carte.

În legătură cu aceasta amintim, că din partea »Asociațiunii« au fost rugate toate comitetele noastre să aranjeze cât mai multe cursuri pentru neștiutorii de carte sau cum să mai zice, pentru analfabetați.

Concluzii politice. Cu acest titlu dl. Aurel Cioto a scos un fascicol cuprinzător de câțiva articoli politici de-ai dânsului, publicat și mai cu samă prin foi și inspirați de o curată iubire de neam și cu scopul de-a contribui la clarificarea stărilor politice dela noi. Prețul fascicolului e 30 bani. Să poate procura dela autorul în Blaj. Publicația să va continua în vre-o 10 fascicole.

Între jucăriile din țară, cari au renume universal, castenele Anker de petricele pentru edificat ocupă locul prim; ele formează dorința cea dintâi a copiilor. De aci să explică apariția bătătoare la ochi, că deși a bătuit anul trecut criza gravă în America căutarea jucăriilor de castene Anker pentru edificat a fost tot așa de mare, pe când din alte feluri de jucării s'au vândut mai puține.

Să se roage de iertare. Am amintit în numărul trecut, că deputatul democrat Pető a făcut mare năcaz lui Andrassy, întrerupându-l mereu în vorbire, când și-a prezentat proiectul. Președintele Iusth, a predat pentru aceasta pe Pető la comisia de imunitate. Aceasta l'a osândit și dieta a aprobat osânda, că Pető are să-și ceară iertare în una din ședințele dietei.

Așa încep șovinismii a înfrica pe împotrivorii la proiect.

Din Bosnia. Zilele trecute a fost în Viena o deputație a Turcilor din Bosnia și a orașului Sraievo, cari s'au înfățișat la împăratul și l'au asigurat de loialitatea și credința lor. Deputațiile au fost primite cu multă căldură, atât de cercurile vieneze, cât și la Curte.

În legătură cu aceasta dăm, după o scrisoare primită din Bosnia de »Țara n.« următoarele despre stările din Bosnia:

Spiritele tulburate în urma alipirii — scrie corespondentul — s'au mai liniștit puțin. Croații, catolici, sunt prea mulțumiți cu soartea, văzându-se mai aproape de țara mamă, turcii în mai mare parte primesc evenimentul cu »Kismet«: »A fost să fie așa!«

Poporul dela țară e foarte mulțumit, abstrăgând, că nici nu prea are pricepere pentru schimbare. Adeseori se arză cu ocaziunea anexării țărani turci zicând: Am trăit cu »Schvaba« (austriei) 30 de ani în pace, vom trăi și mai departe, însă de una vă rugăm, să rămânem la olaltă, să nu ne dați pe mâna ungerilor.... Se vede că sistemul de guvernare ungerose nici pe aici nu e de tot necunoscut... Numai sârbii nu se pot găsi în noua situație și-și arată nemulțumirea pe față; însă nu au dreptate, căci nime nu le pune piedeci în dezvoltarea lor națională-culturală. Au autonomie bisericească, limba oficială este cea sârbo-croată, guvernul le zidește biserici, și școli cu limba de propunere sârbă, cu un cuvânt se bucură de toate drepturile. Țărauul sârb e mulțumit, numai inteligența urmărește planurile utopice de »Sârbia mare« și pentru întruparea acesteia și face agitație.

Intocmire internă practică pentru bănci. »Rev. Econ.« scrie: Din prilejul hoșiei extraordinar de cutezată comisă nu de mult ziua amiază mare la »Filiata Băncii comerciale ungare« din Pesta nouă, unde precum se știe doi hoși înarmați cu revolvere au răpit băncii considerabila sumă de cor. 45,000 — nu va fi neinteresant a ști, cum este întocmirea internă a băncilor și oficiilor postale în Rusia, unde cazuri asemenea din Pesta se întâmplau într'un timp aproape zilnic.

În Rusia la bănci și oficiile postale pârtele despărțitor între public și deregător este provizut în loc de ferestrii de sticlă, cu un rociu de sârmă tare, greu de spart și cu atât mai greu de trecut prin el. Pentru comunicare cu publicul pârtelele are mici deschizături (terestrii), cari se închid în mod automatic și nu se pot deschide de afară. Ușe nu are pârtelele despărțitor și funcționarii înră și es pe uși ce conduc din o altă cameră direct la locurile lor, prin urmare nu pot fi surprinși de hoși înarmați, cari deodată și pe neașteptate să apară în mijlocul lor.

Pentru pace. Incep să ia pozițiune tot mai hotărâtă pentru ideia păcii universale popoarele din Așus și în deosebi muncitorimea organizată.

În Anglia, la Congresul sindicatelor de muncitori, ținut de curând la Nottingham, unde au fost reprezentați 1800,000 de muncitori s'a hotărât, că muncitorimea în cazul declarării unui războiu, se va opune cu toate mijloacele și toate puterile ce-i stau la îndemână.

În Danemarca apoi deputații partidului muncitorilor propun: »ca țara lor să se declare neutră, ca serviciul militar să se desființeze și că orice neînțelegere posibilă dintre state să fie adusă înaintea Inaltei curți dela Haga«.

O rugare. Onor. noștri cetitori, când comandă ceva după inseratele și anunțurile din foaie, sunt rugați a să provoca la foaie, adică a spune la firma, dela care comandă sau cer ceva, că anunțul l'au cetit în »Foaia Poporului«.

NOXIN

Cea mai bună
Cremă
pentru ghețe.

NOXIN

Cu patent
Chelle.

Să capătă în toate prăvăliile mai mari

The „NOXIN“ Co,
Budapesta VI.: 57 86-50
Geb. üder Hochsinger.

Bust frumos

in două luni prin

pilulele orientale,

singurele cari desvoaltă, întăresc, restaurează pieptul și dau bustului femeesc o plenitudine grațioasă, fără a strica sănătății. Garantat libere de arsenic. Recunoscute de somitățile medicale. Discreție absolută. Șatula, cu instrucție de folosire, Cor.

140 16-26 6.40 franco.

I. Rathé, farmacist Paris.

Depozit: Budapesta, **Iosif de Török** farmacist, Király utca 12.

Tovărășia „MUGURUL“.

Recomandăm proprietarilor de vii cu toată căldura Tovărășia românească „MUGURUL“ însoțire economică comercială în Elisabetopol (Eszébetváros) care vinde altoie de viță de vie de toate speciile, precum și viță americană cu și fără rădăcină. La dorință însoțirea dă instrucție gratis ori-cui în toate ramurile viticulturii. 186 6-15

Orologiu împreună cu lanț

numai pentru Cor. 2.—

Din pricina vânzării unei mari cantități de oroloage trimite casa de export silesiană: un excelent orologiu-Anker de precizie aurit, cu mers de 36 oare, împreună cu un lanț frumos, numai pentru 2 Cor. și cu garanță pe 3 ani în scris. Cumpărând 3 es. numai Cor. 5.50. Expediție cu rambursă prin

Casa de export pros-silesiană 28 7—

A. GELB, Cracovia Nr. 4.

NB. Pentru-ce nu convine banii retour.

Mașine de sămănat.

Aparat de sămănat după sistem american. Regularea să face fără schimbarea roatelor de mână, numai prin aplicarea unui scri, etc.

Mașină de sămănat cu mână,

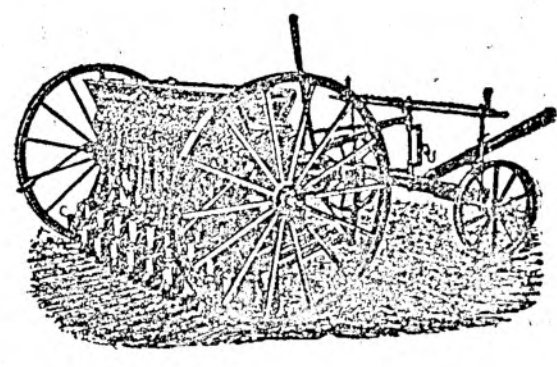
tăietori de nutreț, mori de napi, tăietori de napi, mori de uruit, mori de uruit co eni de curuz, toate pentru mână sau mânăte cu forță, de executia cea mai ieftină și mai bună. Cuțite pentru tăietoarele de napi și nutreț. — Pompe pentru zama de gunoi și împrăște or de zama de gunoi.

Paie presate în vâlătuci 100 Kg. Cor. 7.—

Prețuri la cerere.

2 47-52

CAROL F. JICKELI, Sibiu și Alba-Iulia.

„RACOTANA“

Institut de credit și economii societate pe acțiuni
Șica-mare (Nagyselyk) (Nagyküküllő m.)

Filiale: Mediaș, Elisabetopol.

226 8-6

Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 5% până la 500 Cor., pentru depuneri stabile dela 500 Cor. în sus cu abdicere de 30 zile 5 1/2%. Darea după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 3000 Cor. să pot ridica și — după starea casei — să plătesc fără abdicere. — Depuneri și ridicări să pot face și pe cale poștală cu cecuri.

Acordează credite cambiale, personale, ipotecare și de lombard în modul cel mai culant.

DIRECȚIUNEA.

În fine cel adevărat!

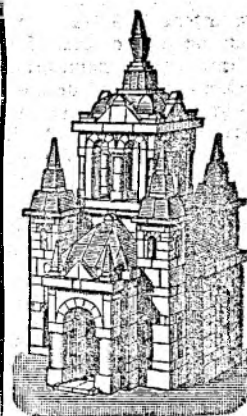
Așa vor esclama unele mame, văzând pe copii lor cuprinși de bucurie a să juca cu pietricele de edificat din castenele-Anker, donate lor și văzând, că sub mâinile lor mici să fac tot mai frumoase zidiri. Și dacă mai departe au observat, că copii alte jucării le lasă să stea nefolosite în unghiu și să ocupă numai cu minunatul joc de edificare-Anker atunci zic cu drept:

Castenul de petricele de edificat

ANKER

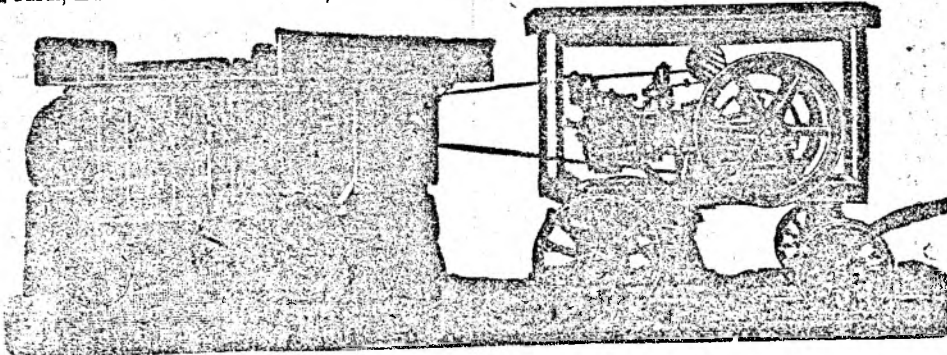
221 5-9

este darul nu numai cel mai instructiv, dar și cel mai ieftin. De aceea nu să poate îndestul de întetitor a să recomanda tuturor mamelor, cari vreau să facă experiențe favorabile cu dacurile lor de Crăciun, a lăsa să i-să trimită grabnic dela F. Ad Richter & Co furnizori de curte ces. și camerale în Viena I Operngase 16, lista mai nouă de prețuri asupra castenelor de petricele de edificat-Anker și a jucurilor mai nouă de așezat ale lui Richter, ca în deplină liniște să poate alege castenul cel mai potrivit. Lista de prețuri bogat ilustrată cuprinde o descriere precisă a fiecărui casten și o esplicare a ordinii geniale de întregire, prin ceea-ce si face posibil, a mări după p'an fiecare casten de petricele de edificat-Anker. La cumpărare să fim atenți la marca de scutire „Anker“.

Ozers și Bauer fabrică exclusiv de motoare

Viena XX., Dresdnerstrasse 81-83/a. Depou principal: Budapesta VI., Podmanicky utca 18.

35 33-52

Locomobile cu benzin

Motoare cu benzin.

Motoare cu gaz sugativ.

Forța de mânăre cea mai ieftină din prezent! Spese de mânăre pe oara, după puterea de cal 2-3 hpl. Mai multe sute de aranjamente în mânăre! Condiții de plată favorabile! Fabricațiune solidă, de primul rang! Cu prețcurant și preliminar de spese servim gratis.

În timpul din urmă am furnizat mașini următorilor:

Schloß Ioan & soți, Sas-Veseuș 8 HP aranjam. de imbl. Pap János, Iháros-Berény 8 HP aranjam. de imbl. Nagy I. Pavel, Boglár 6 HP aranjam. de imbl. Takács Imre, propriet. de moară, Pásztó 75 HP aranjam. de imbl. Stenger Vilhelm, propriet. de moară, Topolovetul mare 50 HP aranjam. de imbl. Rosmann Samoil propriet. de moară, Mociu (com. Cluj) 40 HP aranjam. de imbl. și în alte numeroase domenii.

Ludovic Ferencz,
croitor de bărbați,
Sibiu, strada Ciznației nr. 12,
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
toamnă în mare asortiment
montate

scute chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe englezești,
francezești și indigene, din ea i
se execută după măsură cele mai
moderne vestimente precum: Saaka,
Jaquette, și haine de salon, cu
prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită
noutățile de stoffe pentru pard-
siuri și „Raglan”, cari se află
totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor con-
fecționate în atelierul meu per-
mit să atrage deosebită atențiune a
on. domni preoți și teologi absolvenți

la casuri de urgență confecțio-
nare un rind complet de haine în timp
de 24 ore. 17 86—

Uniforme pentru voluntari, cum și
tot felul de articli de uniformă, după pre-
scripție croitura cea mai nouă.

**Câteva cuvinte
asupra boalelor secrete.**

E trist, — dar în realitate adevărat că în
vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor
oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atro-
fiate și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin
deprinderi rele și-au sdrunținat sistemul nervos și
puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei
stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie
cineva care să dea tinerimei deslușiri bine-voitoare,
sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexu-
ală, — trebuie să fie cineva căruia oamenii să-și
încredințeze fără teamă, fără șfială și cu încredere
năcăzurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a
destăinui aceste năcăzuri ori și cui, ci trebuie să ne
adresăm unui astfel de medic specialist, conștientios,
care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale
și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există
atunci apol va înceta existența boalelor secrete

De o chemare atât de măreață și pentru
acest scop e institutul renumit în toată țara al
Drului PALOCZ, medic de spital, specialist
(Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă
discreția cea mai strictă, primește ori-cine (stât băr-
bații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale,
unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să
curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eli-
berează de materiile de boală, chinurile sufletesti
i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr.
PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și
radical cu metoda lui proprie de vindecare,
chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice,
boalele de țevă, beșică, nervi și șira spinărei, ince-
puturile de confuzie a minții, urmările onaniei și
ale sifilului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii
bărbătești (impotentă), vătămurile, boalele de sânge
de piele și toate boalele organelor sexuale feme-
ești. Pentru femei e sală de așteptare separată
și evire separată. În cece privește cura, depăr-
tarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce
cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plă-
cere i se va da răspuns amănunțit foarte discret
prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se alătura
numai marca de răspuns). Limba română se vor-
bește perfect. După încheierea curii, epistolele se
ard, orie la dorință să retrimite fiecăruia. Institutul se
ingrijește și de medicamente speciale. Visitele se
primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5
orep. (Duminica până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr.
PALOCZ, medic de spital, specialist, B. dapesta
VII. Rákóczi ut. 10. 18 36—

Pentru vinderea rezervelor ofer
Școalele de pomi
ale lui Fr. Caspari et Comp
Mediaș (Transilvania)

cu prețuri scăzute toți articli din școala
de pomi, anume: pomi cu fructe nobile
de tot soiul, agriși și strugurei, smeură,
frăgari, tufe de decor, pădureji, plante
pentru gard viu, conifere, roze etc.

Listă de prețuri la dorință franco.

211 7—16

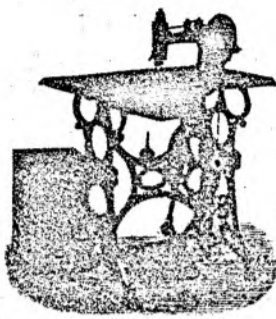
Pentru tipar responsabil Hecaric Meitsar.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede.

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat. 15 38—

Cu specialități se recomandă mașinile de cusut

Seidel & Naumana, G. M. Pfaff.

Toate scareturile mașinilor de cusut de ori-cel
precum ace, eurele, oleisari fine și altele se află
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-cel
sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție

SUCCES SIGUR!

Reparatorul lui Kriegner
a vindecat în spitalul St.
Rochus din Budapesta, cum
și la dureri reumatice în
cap din 186 de cazuri de
îmboinare 129, ceace do-
vedesc atestate în scris. Nici
nu alt mijloc nu poate arăta
un astfel de succes.

și vindecare, sigură scăpare
de podagră, reumă, jun-
ghiuri, sfășieri, dureri de
spate și de șele, dureri de
mâni și picioare și de
dureri de asemenea fel nu
ne putem mântui decât
prin folosirea

Reparatorul lui Kriegner
este în folosință de zeci
de ani cu succes neîntrecut,
să folosește numai la fric-
țiuni externe și întrece în
efectul său toate mijloa-
cele de felul acesta. Este
de recomandat fiecărui su-
ferind.

REPARATORULUI

lui KRIEGNER

Scrisoare de mulțumită!

Mult stm. Dle Profesor!
Nu pot afla cuvinte
de-... Vă mulțumi pentru
„Reparator”. Suferind de
4 ani de ischias, am folosit
toate mijloacele posibile,
fără rezultat. Am cercat
„Reparatorul” și dela fric-
țiunea aceasta mă simt bine,
cu mult mai bine. Pot face
mişcări cu piciorul ce mă
doare. Primiți, dle Krieg-
ner, întim mea mulțumită.
Dzâu să Vă răs; lătească
de mii de ori pentru aceasta
inventie. Pentru deplina în-
sănătoșare reg încă 2 sticle
de Repurator, a le trimite
în Ludendorf, Tirol. — Cu
distinsa stimă și mulțumită
Albertina nob de Ch laupka
c r. nevastă de Oberst.

(Spiritus petrae camphoratus)

cunoscut în general și di-
stins de multe ori, fiindcă
acest mijloc probat mul-
tipu e chemat direct nu-
mai la vindecarea po-
dagrei, reumei, cum și a
boalelor ce să nasc din
re-... ală. Suferinzii să nu
umbe a experienta, ci
fiecare să folosească mij-
locul, care sigur ajută
contra podagrei și reumei,
anume: **Reparatorul
lui Kriegner**. Fri și
uni cu „Reparatorul” lui
Kriegner pot să arete
succesul cel mai bun în
puține zile, ceace dove-
desc scrisorile de mulțumită

Scrisoare de mulțumită!

Onor. D. George Krieg-
ner, farmacist, Budapesta,
Calvinplatz. De câteva
zile am simțit în brațul
stâng o durere reumatică,
nu-mi puteam mișca brațul
și noaptea de durere nu
puteam dormi. Din norocire
imi adusei aminte, că în
un asemenea caz, cu ani
înainte, Repuratorul Dy
mi-a făcut bune servicii.
Mi-am procurat iarăș din
el și după o întrebuință e
de 3 zile, după 6 fricțiuni
au încetat durerile și eu
pot să-mi esprim recuno-
ștința și să fac atenți pe
oamenii suferinzi de ase-
menea dureri la acest leac
și cu efect surprinzător. Cu
dist. stimă, Sporzon Ernő,
adv., și deputat.

în massă. Are efect minunat și la picioarele, degetele, mâinile, nasul înghețat etc.
Prețul unei sticle mici 1 Cor. unei sticle mari 2 Cor.

Per postă franco 5 sticle mici 5 Cor. sau 3 mari 6 Cor.

Fiindcă sunt multe imitații de valoare mică, prin cari cetitorul e înșelat, recomandăm a procura
direct dela fabricant și a adresa astfel:

FARMACIA-KORONA BUDAPESTA,
VIII. Calvinplatz 8

230 2—10

Espedire zilnică cu rambursă sau trimițând înainte banii.

A XXVII-a

LOTERIE de STAT de BINEFACERE

reg. ung. pentru scopuri de folos public și de binefacere. — Loteria aceasta are 11.969 de câ-
știguri, în preț total de 365.000 Coroane, cari să plătesc în numerar.

Câștigul principal 150,000 Cor.

Mai departe:		10 câștiguri à . . . Cor. 1,000	
1 câștig principal de . . .	Cor. 20,000	150	100
1	10,000	300	50
1	5,000	1500	20
5 câștiguri à . . .	2,000	10000	10

Tragerea irevoabil la 30 Dec. 1908. — Un loz costă 4 Cor.

Lozuri să află la Direcțiunea de loterie reg. în Budapesta (Oficiul principal de vamă), la toate
oșicile postale, de dare și de sare, la toate gările și în cele mai multe trafici și casse de schimb.

223 4—6

Direcțiunea ces. reg. de loterie.

Carnesia de imprimat Otto Baer, Dresden—Budapesta

Sz. 3615/1908

239 2-3

Pályázati hirdetés.

Szebenvármegye székesbesei járáshoz tartozó Rehó községben tisedésbe jött községi jegyzői állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetek. Ezen állás javadalmazása

1. 1600 kor. fizetés.
2. 100 kor. lakbér.
3. 120 kor. utiátalány.
4. 60 kor. irodai átalány.
5. 40 kor. világitási átalány.

6. A magánmunkálatokért szabályrendeletileg megállapított díj-k.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni ohajják, hogy az 1883 évi I. t.-cz. 6 §. illetve az 1900 évi XX. t.-cz. 3 §-ában követtelt minősítéseket és eddigi alkalmazkodásukat igazoló okmányokkal fűszerelt kérvényüket 1. é. november hó 30 áig annyival is inkább adják be, mert a később ék: zett kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választási határidő utólag fog kifizetni.

Székesbese, 1908. évi november hó 7.

A járási főszögabiró.

Hann

Rog cereți franco

prospecte și mustre din cel mai bun

postav știrian pentru domni și dame,

pentru vânat, pădurărie și turistică, cum și mostre din toate stofele de modă pentru vestminte de băiați și domni, pardessii, ulstere, dela calitatea cea estină până la cea mai fină, dela fuma de esport de postav, ca reellă, ca cea dintăiu și mai mare

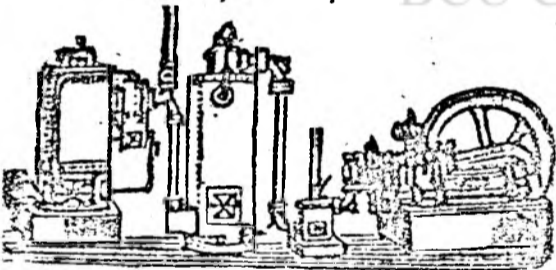
VINCENTIU OBLACK

furnisor de curte c. și r. de postav

GRAZ, Murgasse Nr. 9/a.

193 10-10

Cea malm are garanță! Condiții de plată favorabile!

Fabrica de motoare = A. G. DRESDNER

una din cele mai vechi și mai mari fabrică de motoare

cele mai perfecte durabile
precize și sigure
recunoscut carl funcționează
cele mai lefine de mână

Motoare și locomobile
de gas sugatv
de benzina
de gaz
de ulelu crud
de acetyleu

Reprezentanța generală și depozit:

GELLÉRT IGNÁCZ és Társa

Budapesta, Teréz körút 41. — Telefon Nr. 12-91.

125 20-20

Pene de pat boeme ieftine!

5 Kilo: noue, scărmanate cor. 9-60; mai bune cor. 12.-; albe, moi, pufoase, scărmanate cor. 18.-; cor. 24.-; albe ca zăpada, moi, pufoase, scărmanate cor. 30.-; cor. 36.-.

Espedarea franco cu rambursă. Schimb și reprimire să admitte pe lângă rebonificare de porto. 238 2-6

Benedickt Sachsel, Lobes 184.

posta Pilsen, Boemia.

Institut indigen. — Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

10 45-52

— Intemeiată la anul 1868 —

in Sibiu, strada Cisnădiei nrul 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

— contra pericolului de incendiu și esplosiune, —
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

— asupra vieții omului —

in toate combinațiile, capitale pentru casul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de însemnătate cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 95,816.412 coroane. Capitale asigurate asupra vieții: 9,882.454 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii 4,484.278.83 c. pentru capitale asig pe viață 4,028.118.12 c.

Oferte și ori-ce informații se pot primi dela:

Direcțiunea in Sibiu, str. Cisnădiei nr 5 etagiu I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița și Cluj, precum și dela subagenții din toate comunele mai mari

Necondiționat

să cetiți acest sfat bun!

Vestea bună merge departe. Aceasta să adeverește și la „Fortă-Spiritul sărat“ a cărui veste cutrierat lunea întreagă și pătruns și la noi. Voi m deci a împărtași și st. nostri cetitori, din cari motive trebuie să ținem stabil in casă acest mijloc escelent și pentru ce este el in general așa iubit.

„Fortă-Spiritul sărat“
ca protector al sănătății!

„Fortă-Spiritul sărat“
ca mijloc pentru Ingrășirea corpului!

Fie omul june ori insurat, are lipsă întotdeauna de un mijloc de casă bun și vrednic de încredere, pe care să-l aibă la îndemână ca ajutor la vreun rău ce-l năp-dește repede pe neașteptate. Cu deosebire unde sunt copii, este de lipsă aceasta precauție. Acum să simte unul rău, în celalalt minut să plânge al doilea de durere de cap, al treilea geme iară de zgârciuri de stomach și așa mai departe. Ce bun este in astfel de cazuri „Fortă-Spiritul sărat“, cetim instrucția de folosire minuțioasă și îndată știm, ce avem să facem. Aproape in fiecare familie este cineva, care suferă de insomnie, nervozitate sau e torturat de podagră, reumă, dureri de șele și de spate, junghieri in coaste etc. un altul iară își simte dispărând puterile, să simte slab, obosit și eshauriat. Cât de des nu să întâmplă leșinuri? Și adeseori omul nu știe ce să facă momentan in asemenea cazuri „Fortă-Spiritul sărat“ e mai pretios decât ori ce alte, fiindcă el întăreștenu numai nervii și muschii, nu numai face pe om mai capabil de lucru, ci face in adevăr servicii neprețuibile și in cazurile dureroase amintite mai sus, dacă să folosește conform instrucției de întrebuințare.

Și oameni tineri laborioși adeseori să eshauriază lucru ostencios încordat și după eshauriare urmează adese boală. De aceea e consult, ca ficine, care lucră mult, dimineța și sara înainte de culcare să-și frece cu „Fortă-Spiritul sărat“ membrele, cum și pieptul, șelele și capul, după care simțim ca și când muschii ar căpăta noue forțe și ca pacitatea de lucru să manifestă îndoiță. Cine face voiagiul să-și ia in buzunar o sticlută de „Fortă-Spiritul sărat“ și nu să va căi. Cel puțin o sticlută de „Fortă-Spiritul sărat“ să fie totdeauna in casă, cu atăta e dator fiecare om sănătății sale.

Veritabilul „Fortă-Spiritul sărat“ să capătă pretotindinea in sticle de 30 fl., 40 fl., 1 și 2 Cor., dar să ne ferim de imitații și să luăm numai sticle de acele, pe cari e vizibil figura 2:9 4-10 de bărbat de mai sus sau să comandăm la singurul fabricant:

„Kosmos“ laborator chemic in Győr,

de urde să expedeză 10 sticle mici și 3 sticle mari franco, cu rambursă sau trimițând înainte prețul.

Cunoști Dta pe cineva care-și masează corpul cu „Fortă-Spiritul sărat“? Dacă da, întreabă-l că ru să simte ca nou născut? Chiar și oameni îmbătrâniți simt că li se reîntorc forțele și e'asticitatea, dacă își masează regulat corpul cu „Fortă-Spiritul sărat“.

Ai văzut Dta cum să poartă iarna oamenii slabi? O zgriburire, o tremurare, un înghet e întreg omul! Dacă un astfel de om și-ar freca dimineța peptul și spatele cu „Fortă-Spiritul sărat“ încălzește iarna întreg corpul și va a il răcorește, ca ghița el deșărtează și asudarea. Ce neplăcut este, dacă subțiori, la mâni și la picioare asudă și să face insuportabil prin mirosul uricios de exudat. Prin spălarea cu sirguință a subțiorilor, a mânilor și picioarelor cu „Fortă-Spiritul sărat“ alungămătat sudorile, cât și mirosul.

Și mirosul urit al gurii este și mai chinuitor pentru mulți oameni. Acest miros rău e cauzat de putrezirea resturilor de bucate in gaurile dinților. Aceste fac nu numai gura rău mirositoare, ci ajung adeseori și in stomach, unde pot cauza boale. Cine își clătărește gura dimineța și după mănecare cu „Fortă-Spiritul sărat“ amestecat cu apă, încunjură stricarea dinților, nu are dureri de dinți, gura miroasă plăcut, mănecarea încă ne cade mai bine și e scutit și gatul de imbolnăvire. La copii zădărnice prin aceasta și durerea de gât, umflarea glandulelor și alte rele. Nu este vanitate, dacă ne ingrijim de păstrarea frumșeții părului și feței, e aceasta chiar o bună calitate. Cine pune in apa sa de spălat și de scăldat regulat veritabil „Fortă-Spiritul sărat“ va a vea pielea feții curată și fină, dacă ne spălăm cu ea capul, impedecăm for marea de mătreată, părul devine frumos fin și nu cade, fiindcă acest „Fortă-Spiritul sărat“ imped ecăderea părului și ne fereste de a încărungi înainte de vreme.

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect mai bun 281 2-10

bomboanele Pemete ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem apriat bomboane de-ale lui RÉTHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.

1 Carton 60 fileri.
Să cumpărăm numai bomboane Pemete de-ale lui RÉTHY!

Salon de pălării de modă

August Gruber

Sibiu

Piața mare Nr. 19, etajul I.

Deposit de confecțiune de pălării de modă de cele mai elegante și articli de modă de toate prețurile, și modele originale vieneze și pariziene. 21 9-

Cheag natural în formă de praf.

Important pentru fabricarea de caș. Cheagul natural al Dr. Blumenthal în formă de praf, este cel mai bun și mai eficient mijloc pentru închegarea laptelui, chemice curat, întrece mult toate mijloacele de închegare de până acum.

Acest cheag este preparat din cei mai buni culici de viței. El este absolut liber de feride, colorante sau mucoase provenind din culici; de acide sau alte substanțe înrebuințate prin conservarea cheagului obicinuit.

Prin această curățenie absolută, recunoscută de fabricanții cei mai comperțenți în brânzături, cheagul natural nu împedecă de loc fermentațiunea normală a brânzei, îi dă o tăietură foarte fină, evită umflarea și prin îndepărtarea mai perfectă a zărului produsul e mai bun.

O încercare ne convinge.

Singura vânzare de cheag natural de-al lui Dr. Blumenthal pentru fabricarea de caș, pentru Galiția, Bucovina și Ardeal la

M. LINDEMANN, agentură
Storozynetz (Bucovina).

Dose de probă gratis și franco rog a se cere dela 97 23-26

M. Lindemann, Storozynetz (Bucovina).

Publicațiune.

Comuna noastră bisericească română gr.-or. din Boița (comitatul Sibiului) esarândeză, respective închiriează pe calea licitațiunei publice localitatea sa de boltă din edificiul școlar, constătătoare din 4 odăi și 1 culină, pe timp de 5 ani. Boltă aceasta să afli în centrul comunei noastre, ear conducătoriul aceleia în tot timpul a beneficiat de licență de tabac și pentru beuturi spirtuoase. Licitațiunea să va ținea **Duminică în 23 Noemvrie v. a. c. (6 Decemvrie n.) a. c. la 3 ore p. m.** în localitatea edificiului nostru școlar pe lângă oferte închise și verbale.

Prețul de strigare este stabilit în suma de 300 cor. Condițiunile și informațiunile necesare în această privință să afli la oficiul și comitetul parochial al comunei noastre bisericești.

Boița, 3 Noemvrie v. 1908.

Oficiul parochial român gr.-or.

Ioan Druhora.

242 1-1 presbiter român gr.-or.

La gușe, scrofule

lipsă de sânge, boală engl. bubite de-ale pielei, boale de grumazi, de plumăni, tuse nădușitoare și măgărească, reuma, podagră, pentru întărirea copiilor cari au lipsă de sânge, sunt slabi și rămași îndărăpt în desvoltare și studiu, recomand o cură cu

uleiul de pește al lui Lahusen

„JODELLA“.

Cel mai bun, cu efect și mai iub't uleiul de pește. E ușor de suportat. Cel mai bun timp de cură August până în Maiu. Să cumpărăm numai pachete originale, prețul Cor. 3 59 și 7.- cu numele de scutire patentat „Jodella“. Toate celelalte să le respingem, ca neveritabile.

Singurul fabricant:

Farmacitul Wilh. Lahusen în Bremen.

Să capătă întotdeauna proaspăt în toate farmaciile în Sibiu. 204 8-12

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori fi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turmului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul săsesc: farmacia Lederhilger; Sighisoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pret-tindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimit 7 sticle cu 5 cor. 80 fil. franco. 11 24-

Cărți postale ilustrate cu

Sport

Flori

Artistice

Peisage

Porturi populare

și

Cărți postale umoristice

în asortiment foarte bogat.

Tipografia MELTZER

SIBIU

Strada Măcelarilor Nr. 12.

Revânzătorii capătă rabat.

10 sau 20 fileri

sunt pentru iubitorii de muzică spese mici, dar pentru birtaș

283 2-6

sunt baza la bunăstare.

În nici un local n'ar trebui să lipsească un

instrument-„HUPFELD“

cari în toate privințele neajuse, stau preste toate celelalte instrumente.

Azi să cercetează cu predilecție localele, unde este muzică, astfel procurarea unui instrument muzical este de recomandat din doue puncte de vedere:

1. Incasări directe pentru muzică.
2. Urcarea circulației și prin aceasta urcarea venitului.

Prospecte libere de porto.

LUDOVIC HUPFELD, A. G., Viena VI.

Prima și cea mai mare fabrică de instrumente de clavier.

47 premii prime. 750 de lucrători.

Depozite de mostre:

Iosif Martin, Budapesta VIII, Kenyérmező-uteza 6.
Müller Ferencz, Timișoara, teatrul electric.

A apărut

Călindarul Poporului

pe 1909

cel mai răspândit Călindar românesc cu material bogat și frumoase ilustrațiuni.

Prețul 40 bani.

„Sucursala băncii comerciale ungară din Pesta, Sibiuu“

Piața mare Nr. 2.

Infinitată în anul 1841. • Centrala în Budapesta. • Capital de acții de rezerve 93 milioane Coroane.

Primește bani cu libele de depunere

pe lângă cea mai favorabilă procentuare,

cumpără și vinde rente, scrisuri de amanetare, acții, losuri, cum și monede de aur și argint, primește hârtii de preț pentru păstrare și administrare, încasează cupoane și efecte sortite, asigurare contra perderilor de curs la sortiri procurare de cauțiuni de căsătorie pentru militari.

☛ Toate informațiile dorite să dau cu plăcere. ☚

198 8—

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment, Capsici comp,

inlocuitor pentru

Anker-Pain-Expeller

este un leac de casă valorat de mult, care să folosește de mulți ani ca fricțiune sigură la podagră, reumatism și răceli.

Atenție. Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în șutule cu marca de scutire „Anker“ și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl., C. 1-40 și Cor. 2— să capată aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Iosif Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga. ::

— Șoseaua Elisabeta Nr. 5 nou. —
Eспедиție zilnică. 199 8—42

Reparaturi de ghete de gumi

să primesc, fine și durabile. Galoși, slipperi să afie în depozitul de ghete

„TURUL.“ 243 1—3
Sibiu, strada Cisnădiei 20.

Loc de zidit

cu doue fronturi de stradă în Hopfen și Flussgasse, în mărime de 1000 de stânjeni □, în întregime sau în părți este de vândut cu preț convenabil. 223 5—53

Informații mai de aproape să dau în strada Cisnădiei Nr. 17 etagiul I.

Aviz de prăvălie.

Subscrișii ne luăm voie a face cunoscut onor. noștri mușterii și p. t. public orășănesc și dela țară, că în localul de comerț Piața mică Nr. 31, mai înainte proprietatea firmei Franz Jahn Söhne, (Cocoșu roșu) am deschis o

Boltă specială

de făină, produse dela țară, articli de aluat de-ai lui Uhl și de Budweiss, urez, fructe păstăioase, fructe sudice, aromate, cacao de-al lui Koestlin și bisquit, miere și toate celelalte mijloace necesare pentru pregătirea prăjiturilor.

Noi ne vom da silința a mulțumiri pe onor. noștri mușterii cu articli buni și cu prețuri moderate.

Filiala noastră pentru făină, pâne și fructe păstăioase, Piața mică Nr. 25 colțul dela treptele Fingerling, continuăm a o ținea pe mai departe.

Sibiu, în August 1908.

162 15—

Carl & I. Spengler.

Cel mai eu efect și mai ieftin — **PURGATIV**

Pilulele purgative
zaharizate ale lui
Philipp Neustein.

(Pilulele »Elisabeta« ale lui Neustein).

Aceste pilule sunt a se preferi tuturor preparatelor similare, căci sunt în toată privința libere de orice substanțe vătămătoare; se aplică cu mare succes la toate morburile abdominale, sunt ușoare, curăță sângele și nici un mijloc nu e mai favorabil mai revătamător de a combate

Constipațiunile

izvorul sigur al celor mai multe morhuri. Fiind zaharizate le iau cu drag până și copiii. 1 cutie conținând 15 buc. costă 30 bani. 1 tub care conține 8 cutii, deci 120 buc. costă numai 2 Cor. la comandă 2 Cor. 45 fil. franco.

Suați seamă! Păziți-vă de falsuri. Să cerem numai Pilulele purgative ale lui Neustein Philipp. Veritabile numai în cazul când cutiile și prospectul sunt provăzute cu marca firmei noastre în imprimare roșie-neagră Sftul Leopold și subscrierea Farmacia Philipp Neustein. Embalagele noastre patentate trebuie să fie contrasemnate de firma noastră Farmacia lui Philipp Neustein »la sf. Leopold«. Viena I. Plankengasse 6. Depozit în Sibiu în toate farmaciile.

Magazin de confecțiune de rangul prim

R. GRÜNBERGER

SIBIU, Piața mare Nr. 3, 4, 5 în palatul bănii Bodenkredit.

Binevoșii a fi atenți la firmă căci lucrări numai în interesul Dv., dacă Vă faceți cumpărările de la mine.

Vestmintele mele substituie pe deplin cele făcute după măsură.

Atelier propriu

secție separată pentru dame și separată pentru domni.

Prețuri strict fixe.

În confecțiunea de dame țin în magazin bluze, jupoane, rochii și specialități în haine de băleți.

Mare asortiment.

Rog a cerceta, fără a fi silit cineva să cumpere, magazinul meu de mantale pentru serate și antreuri de bal.

Cu distinsă stimă

R. Grünberger.

8 36—